

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2020, 4(3): 2486-2505.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.493](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.493)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAşTIRMA MAKALESİ

Turistik Bölgelelede Yaşayan Yerel Halkın Rekreatif Faaliyetlerine Yönelik Algılamaları: Kapadokya Bölgesi Örneği

Arş. Gör. Sevim KÜL AVAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Nevşehir, e-posta: sevim.kul@nevsehir.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3103-381X>

Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK, Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, e-posta: ksuatt@gazi.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9144-7307>

Öz

Turizm ve rekreatif faaliyetler destinasyona gelen ziyaretçileri etkilediği gibi yerel halkı da olumlu ve olumsuz şekilde etkilemektedir. Bundan dolayı turizm bölgelerindeki önemli bir paydaş olan yerel halkın rekreasyon faaliyetlerinin gelişimine karşı algıları araştırılmalı ve sonuçlar doğrultusunda gerekli planlamalar yapılmalıdır. Araştırmanın amacı, turizm bölgelerinde yaşayan yerel halkın, bölgede yapılan rekreatif faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek, rekreatif faaliyetlerin halk üzerinde etkilerini tespit etmektir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın verileri 2019 yılı Aralık ayı içerisinde Kapadokya Bölgesi'nde ikamet eden 22 kişiyle görüşme yapılarak elde edilmiştir. Çalışma sonucunda yerel halkın bölgede turizm faaliyetlerinin yapılmasından rahatsız olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanında turistlerin bölgeye gelmesinin olumlu sonuçları içinde en çok gelir ve istihdam üzerinde etkisinin olduğu, olumsuz sonuç olarak ise fiyat pahalılığı yaratması olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekreatif Faaliyet, Turizm, Yerel Halk, Kapadokya.

Makale Gönderme Tarihi: 15.04.2020

Makale Kabul Tarihi: 02.07.2020

Önerilen Atıf:

Kül Avan, S. ve Karaküçük, S. (2020). Turistik Bölgelelede Yaşayan Yerel Halkın Rekreatif Faaliyetlerine Yönelik Algılamaları: Kapadokya Bölgesi Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 2486-2505.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2020, 4(3): 2486-2505.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.493](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.493)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

Perceptions of Local People Living in Touristic Regions for Recreative Activities: Example of Cappadocia Region

Research Assistant Sevim KÜL AVAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, Nevşehir, e-mail: sevim.kul@nevsehir.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3103-381X>

Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK, Gazi University, Sports Science Faculty, Ankara, e-mail: ksuatt@gazi.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9144-7307>

Abstract

Tourism and recreational activities affect the visitors to the destination as well as the local people positively and negatively. Therefore, the perceptions of local people, who are an important stakeholder in the tourism regions, towards the development of recreation activities should be investigated and necessary planning should be made in line with the results. The aim of the research is to determine the attitudes of local people living in tourism regions towards recreational activities in the region and to determine the effects of recreational activities on the public. In the research, face to face interview technique was used as data collection method. The data of the study were obtained by interviewing 22 people residing in Cappadocia Region in December 2019. As a result of the study, it has been determined that the local people are not disturbed by the tourism activities in the region. In addition, it has been determined that the most positive results of the tourists coming to the region have the most impact on income and employment, and the negative result is that it creates price expensive.

Keywords: Recreative Activity, Tourism, Local People, Cappadocia.

Received: 15.04.2020

Accepted: 02.07.2020

Suggested Citation:

Kül Avan, S. and Karaküçük, S. (2020). Perceptions of Local People Living in Touristic Regions for Recreative Activities: Example of Cappadocia Region, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(3): 2486-2505.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Turizm dünyanın en hızlı büyüyen sektörlerinden birisidir. Çünkü insanlar yoğun ve yorucu iş hayatının stresinden kaçma, dinlenme, eğlenme, değişik yerleri görme amacıyla bulunduğu yerden ayrılıp farklı yere seyahat ederek turizm olayı gerçekleştirmektedir. İnsanların ihtiyaçlarının ve beklentilerinin hızlı bir şekilde değiştiği günümüzde turizm sektörü içerisinde yer almak için rekabet etme çabası artmaktadır. Bu yüzden turizm endüstrisi çeşitlilik arz eden, farklı destinasyonlarda farklı turizm türlerini ve rekreatif faaliyetleri ortaya çıkarmaktadır. Bir destinasyonun cazibe öğeleri artırmak destinasyonun diğerlerinden farklılaşmasını ve rekabet gücünü artırmasını sağlamaktadır (Özdemir 2014: 44).

Turizm sektörü içerisinde turistleri seyahat etmeye iten farklı motivasyon unsurları bulunmaktadır. Bu motivasyon kaynakları arasında dinlenme, fiziken ve ruhen kendini yenileme isteği, yaşadığı yerden kısa süreliğine ayrılma, kültürel ve tarihi yerleri görme, doğayla yakınlaşma, farklı insanlarla tanışma, eğlenme, macera yaşama ve spor yapma gibi unsurlar yer almaktadır (İçöz ve Kozak 2002: 89; Birinci ve Güçer, 2019)). Günümüzde rekreasyon faaliyetleri turizmi geliştirmek için kullanılan önemli bir pazarlama stratejisi arasında bulunmaktadır. Çünkü rekreatif faaliyetler destinasyona farklılık katmakta, destinasyona olan talebi artırmakta, destinasyonun imajına olumlu katkı sağlamakta, turizmin yaratmış olduğu mevsimsellik sorununu ortadan kaldırma açısından fayda sağlamaktadır. Bu yönüyle rekreatif faaliyetler turizm endüstrisi içerisinde önemli bir turistik çekicilik unsuru olarak görülmektedir. Destinasyon içerisinde sunulan faaliyetlerin bölgenin taşıma kapasitesine uygun olarak gerçekleştirilmesi destinasyonun varlığını sürdürmesi, yıpratılmaması ve sürdürülebilirliği açısından önemli görülmektedir (Karaküçük ve Akgül, 2016:195).

Son zamanlarda yerli halkın turizme ve turizmin etkilerine ilişkin tutumlarını incelemek oldukça ilgi duyulan araştırma konusu olarak göze çarpmaktadır. Fakat turistik bölgelerde yapılan rekreatif faaliyetlerin bölge halkı için anlamı ve algısı literatürde çok yer almamıştır. Bir bölgede yapılan turizm faaliyetlerinden en çok etkilenenler bölgede yaşayan insanlardır. O yüzden araştırmalarda bölge halkının eğilimini incelemek önemli bir gerekçe olarak görülmektedir. (Yılmaz, 2017). Destinasyonda yaşayan halkın turizm ve rekreatif faaliyetlere ilişkin algı, tutum ve görüşlerinin tespit edilmesi destinasyonu geliştirme politikalarının oluşturulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından önemli bulunmaktadır (Yoon vd., 2001).

Çalışma alanı olarak seçilen Nevşehir ili doğal, tarihi ve kültürel dokusuyla Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biridir. Kiliseler, yer altı şehirleri, açık hava müzeleri, peri bacaları ve kaya otelleri ile en büyük mağara yerleşiminin bulunduğu Kapadokya'nın merkezi sayılan Nevşehir her yıl hem yerli hem de yabancı çok sayıda turisti ağırlamaktadır. Dünya Miras Listesi'nde yer alan bölge doğal güzelliği, zengin tarihi ve kültürel mirasının yanında çeşitli rekreatif faaliyetlerin de bulunduğu önemli bir çekicilik unsuru konumundadır. Bu çalışmada, yerel halkın rekreatif faaliyetlere ilişkin algılamaları araştırılmıştır. Çalışmada turizm bölgelerinde yaşayan yerel halkın turizme ilişkin tutumları ve rekreatif faaliyetlerin ekonomik, çevresel, sosyo-kültürel etkilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Yapılan bu çalışmanın önemli turizm destinasyonlarında yaşayan toplumun rekreatif etkinlik dinamiklerini daha iyi anlamak için önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

TURİZM ve REKREASYON FAALİYETLERİNİN YEREL HALK ÜZERİNDE ETKİLERİ

Yerel halk turizm ve rekreatif faaliyetler için en önemli paydaşlardan biridir. Bu yüzden yerel halkın turizm ve rekreatif faaliyetlere karşı algılarını belirlemek yapılacak planlamalar açısından

önemlidir. Turizm faaliyetlerinin yerel halk tarafından desteklenip desteklenmediğini tespit etmek amacıyla çalışmaların yapılmasının önemli ve gerekli olduğu düşünülmektedir (Nunkoo vd., 2013). Çünkü yerli halkın turizme karşı tutumlarının göz ardı edilmesi destinasyondaki turizmin gelişmesini ve planlanan başarıyı yakalama üzerine kötü sonuçlar verebilmektedir (Biçici, 2014). Yurtdışında turizm destinasyonunda bu konuda pek çok çalışmalar yapılmıştır. Yerel halkın turizme karşı algısı hakkında son yıllarda ülkemizde de birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Sivas'ta yaşayan yerel halk üzerine gerçekleştirilen çalışma sonucu Alaeddinoğlu (2008) genel olarak şehirde turizmin gelişimine olumlu bakıldığını belirlemiştir. Gümüş ve Özüpekçe (2009)'nin çalışması sonucu Foça halkının turizme yönelik algılarının olumlu olduğu tespit edilmiştir. Afyonkarahisar'da yapılan başka bir çalışma (Özdemir ve Kervankıran, 2011) sonucunda da yöre halkının bölgede turizmin gelişimi hakkında olumlu düşündüğü belirtilmiştir. Mesci ve Dönmez (2016)'nin Mudurnu'da yaşayan halkın turizmin faaliyetlerini destekledikleri sonucuna varılmıştır. Mardin'de yapılan çalışma da (Toprak, 2015) bölge halkının turizmin gelişmesi ile birlikte olumlu değişimler olabileceği belirtilmiştir. Uslu ve Kiper (2006)'in Beypazarı halkı üzerinde yaptığı çalışma yerel halkın %97'sinin turizmin olumlu etkilerini hissettikleri belirlenmiştir. Van halkı üzerinde yapılan çalışma (Alaeddinoğlu, 2007) sonucu bölge halkının turizme ve gelen turistlere karşı bölge halkının olumlu tutum gösterdiği belirlenmiştir. Akova (2006)'in Cumalıkızık' da 2001 ile 2003 yılları arasında yerel halkın turizme ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığına ilişkin yaptığı çalışmada halkın turizme ilişkin tutumlarının 2001 yılında 2003 yılına göre halkın turizme yönelik tutum seviyesinin olumlu şekilde arttığı belirlenmiştir. Oğuzbalaban (2017)'in Türkiye'deki turizm bölgelerinde yaşayan yerel halkın turizmin etkilerine ilişkin algılarını belirlemeye yönelik yapılan çalışma sonrası genel olarak yerel halkın turizmin etkilerine ilişkin algılarının ve turizme bakış açılarının çoğunlukla olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Turizmin yerel halkın üzerinde etkilerine yönelik birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Yapılan çalışmalarda yerel halk için olumlu ve olumsuz sonuçları olduğu belirlenmiştir. Turizmin yöre halkı üzerinde etkisini inceleyen çalışmalarda genellikle üç faktör üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunlar, ekonomik etkiler, sosyo-kültürel etkiler ve çevresel etkilerdir (Avcıkurt, 2015: 47).

Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Yerel Halk Üzerinde Ekonomik Etkileri

Turizm ve rekreatif faaliyetlerinin turizm destinasyonu ve yerel halk için ekonomik anlamda birçok etkisi bulunmaktadır. Turizm ve rekreasyon faaliyetleri ülke ekonomisini artırmak için önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır (Eshliki ve Kaboudi, 2012: 334; Yayla ve Yaylı, 2019). Bunun yanında Karagöz (2006: 6) rekreatif faaliyetlerin turizmi çeşitlendirmekte olduğunu ve halk için yeni gelir kaynakları oluşturabileceğini belirtmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucu olumlu ekonomik etki olarak halk tarafından bölge ekonomisinin geliştiği ve yeni turistik alanların inşaa edilmesini sağladığı (Bayat, 2010), halka yaptığı çalışmada ek gelir imkanı sağladığı (Eren ve Aypek, 2012; Gülüm ve Boz, 2014), istihdam sağlamaya ve bölgenin gelişmesine yardımcı olduğu (Yoon vd., 2001; Çımat ve Bahar, 2003; Vatan ve Zengin, 2015; Sandal ve Karademir, 2016; Hançer ve Mancı, 2017) belirtilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucu turizm ve rekreatif faaliyetlerin ekonomik anlamda olumlu etkileri olduğu gibi halk üzerinde olumsuz etkilerinin de olduğu görülmüştür. Halk olumsuz ekonomik sonuç olarak halkın turizmin etkisiyle bölgedeki pek çok mal ve hizmetlerin fiyatlarının yükseleceğini düşündükleri (Ayaz vd., 2009; Çetin, 2009: 29; Gabriel vd., 2011) istihdamın sezon sonu azalması (İçöz ve Kozak, 2002) olduğunu belirtmiştir.

Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Yerel Halk Üzerinde Sosyo-Kültürel Etkileri

Turizm ve rekreatif faaliyetler sonucu destinasyonda sosyo kültürel anlamda değişimlerde söz konusu olmaktadır. Getz (2008:407)' göre destinasyonda yapılan faaliyetler turizme destek olmakta, kentte yenilik yaşatmakta, ulusal benliği harekete geçirmekte ve kültürel olarak gelişmeyi sağlamaktadır. Turizm destinasyonunda yapılan faaliyetlerin sosyo- kültürel yönden olumlu ve olumsuz etkileri olduğu bilinmektedir. Kültürel ve sosyal açıdan sonuçları içerisinde halkın yeni insanlarla tanışma ve farklı kültürleri tanıma, yabancı dil öğrenme, örf ve adetlerinin öğrenilmesi, yeni yaşam biçimi oluşturma, inançlarına ve değer yargılarına saygı duyulması gibi olumlu sonuçları bulunmaktadır. Turizmin sebep olduğu olumsuz sonuç olarak trafik sıkışıklığı, park sorunu, suç işlemede artış olması, uyuşturucu madde kullanımı, yapan madde kullanımı, alkol tüketiminin artması, ahlakın bozulması arasında yer almaktadır (Bestard ve Nadal, 2007).

Yapılan çalışmalar sonucu turizm bölgesinde yaşayan yerel halkın turizm ve rekreatif faaliyetlerden olumlu sonuç olarak, yabancı milletlere ve kültürlerine saygı duymaya ve yabancı dil öğrenmeye (Doğan ve Üngüren, 2010), yöredeki eski mesleklerin tekrar icra edilmesine, kültürel etkinliklerin artmasına, yöreye ait ürünlerin değerinin artmasına katkısı olduğu (Kervankıran, 2014) belirlenmiştir. Olumsuz etki olarak; kültür, örf ve adetlerin yozlaşması (Diedrich ve Buades, 2009), suç oranında artış olduğu (Çelikkanat, 2014: 49), uyuşturucu madde kullanımının yaygınlaştığı, fazla alkol tüketiminin olduğu (Göktaş, 2016), ahlâki değerlerin azaldığı, yöredeki ticari ahlâkın bozulduğu (Keskin ve Contu, 2011), eğlence kulüplerinin açılmasıyla birlikte yerel halkın ahlakının bozulduğu sonucuna varılmıştır.

Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Yerel Halk Üzerinde Çevresel Etkileri

Çevrenin insan yaşamındaki büyük öneminin yanında bir turizm destinasyonu hakkında turizm talebinin olması ve bu talebin devamlılığının olması yönünden önemlidir. Çünkü turizm doğal, kültürel ve tarihi kaynaklarla var olan bir sektördür. Doğal kaynakların varlığı rekreasyon ve turizm faaliyetleri için başlıca etkinlik ögesi olmaktadır (Karaküçük ve Akgül, 2016: 195). Bundan dolayı kaynakların korunması turizm ve aynı kaynaklardan yararlanan rekreatif faaliyetlerin sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Bu durum turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin kaynakları kullanırken aynı zamanda kaynakları koruma zorunluluğunu getirmektedir.

Bu konuda bölge halkının görüşlerini almaya yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin yarattığı başlıca olumsuz çevresel etkiler arasında alan kullanım sorunları (Sarı,1991:169), doğal çevrenin tahrip edilmesi, görsel anlamda kalitesizleşme, hava, su, toprak ve gürültü kirliliği yaratılması, turistik ürün ve hizmet tüketimi sonrası ortaya çıkan zararlı atıklar (Oğuz 1991:170; Örcü 2002:136), aşırı nüfus, plansız kentleşme, flora ve faunaya zarar verilip biyo çeşitliliğin bozulması, aşırı şekilde doğal kaynakların tüketimi (Karaküçük ve Akgül, 2016: 194) tarihi alanlara zarar verilmesi, yolların bozulması, tarım alanlarının verimsizleşmesi bulunmaktadır. Inskeep (1991: 344) turizmin çevresel olumsuz etkilerini su, hava, gürültü ve kirlilik, katı atık kirliliği, ekolojinin bozulması, erozyon, sel vb. sorunlar, tarihi bölgelerin zarara uğraması ve arazi kullanımı problemleri olarak belirtmiştir. Etkiler arasında halk bölgenin turizmin etkisiyle kentleşmesiyle birlikte kırsallıktan çıkıp doğanın bozulmasına neden olması (Çalışkan ve Tütüncü, 2008), trafik sorunu olması, kirliliğin artması (İçöz ve Kozak (2002), tarihi ve arkeolojik alanların zarar görmesi (Inskeep,1991), plajlarda ve denizde meydana gelen kirlilikler (Dal ve Baysan, 2007) belirtilmiştir.

Ekolojik anlamda sürdürülebilir faaliyetler düzensiz ve kötü planlanmış şekilde yapıldığı takdirde çevresel etkilerin olumsuz olması muhtemeldir (Panizzon ve Boulton, 2000). Turizm ve

rekreasyonel faaliyetlerinin çevrede yarattığı olumsuz sonuçların önlenmesi için yerel yönetimler ve hükümet tarafından olumsuz etkiler tespit edilmeli, bu faaliyetlerin yapılma alanlarının düzenlenmesi ve sınırlandırılması için gerekli önlemler alınmalı, doğal, kültürel ve tarihi alanların devamlılığı sağlanmalıdır.

Yapılan çalışmalardan çıkan sonuca göre, turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz etkileri bulunmakta ve bu etkiler doğrudan destinasyonda yaşayan halkı etkilemektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Kapadokya Bölgesi içerisinde yer alan Nevşehir ilinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Nevşehir’de ikamet eden 22 kişi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Yöntemi

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak konusunda uzman araştırmacılar tarafından hazırlanan sorular yer almaktadır. Çalışma kapsamında hazırlanan sorular katılımcıların demografik özelliklerine yönelik soruları, boş zaman değerlendirme faaliyetlerine ilişkin soruları ve turistlerin destinasyona gelmesinin yerel halk açısından etkisini belirlemeye yönelik soruları içermektedir.

Verilerin Toplanması

Nitel bir araştırma olan çalışmanın verileri Kapadokya Bölgesi merkezi sayılan Nevşehir şehir merkezinde yaşayan yerli halkla görüşme sonrası elde edilmiştir. Görüşmeler 2019 Aralık ayı içerisinde gerçekleştirilmiş olup her bir katılımcıya mülakat tekniğiyle toplanmıştır. Yüz yüze yapılan mülakatların her biri yaklaşık bir saat sürmüştür. Elde edilen veriler, bilgisayar ortamında Word dosyası şeklinde kaydedilip verilerin depolanması sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesinde; araştırmacılar öncelikle görüşme verilerini özen ve titizlik içerisinde dikkatli şekilde okuyup incelemiştir. Veriler çalışmaya katılan bireyler Katılımcı 1 (K1), Katılımcı 2 (K2),... şeklinde kodlanmıştır. Veriler içeriklerine göre içerik analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Sonrasında elde edilen veriler sınıflandırılmış olup, bu sınıflandırılmış verilerden temalar oluşturulmuştur. Turistlerin etkisi ile ilgili bulguların tema oluşturma aşamasında analizinde Ko ve Stewart (2002) ve Şahbaz (2015: 229) çalışmasında yaptığı sınıflandırmalardan yararlanılmıştır. Sonrasında bulgular tanımlanarak çalışma yorumlanmıştır.

BULGULAR

Çalışma bulguları yerel halkın demografik özellikleri ve rekreatif faaliyetlere karşı algılarına yönelik bulgular şeklinde ayrılmaktadır. K1, K2,K3,... katılımcı sırasını ifade etmektedir.

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet, Yaş, Eğitim, Gelir Durumu, Meslek ve İkamet Süresini İçeren Bulgular

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Gelir Algılaması	Meslek	İkamet Süresi/yıl
K1	Erkek	45	Lise	Düşük	Esnaf	45
K2	Kadın	42	Lise	Düşük	Ev hanımı	42
K3	Erkek	39	Lisans	Orta	Öğretmen	3
K4	Erkek	50	Lisans	Yüksek	Memur	12
K5	Erkek	40	Lisans	Orta	Oto kiralamacı	14
K6	Erkek	66	İlkokul	Düşük	Çiftçi	66
K7	Kadın	27	Lise	Düşük	Garson	27
K8	Kadın	48	İlkokul	Düşük	Esnaf	26
K9	Erkek	34	Lisans	Düşük	Esnaf	11
K10	Erkek	27	Lisans	Orta	Öğretmen	5
K11	Erkek	38	Lisans	Düşük	Memur	8
K12	Erkek	34	Lise	Yüksek	Esnaf	22
K13	Kadın	22	Lise	Orta	Öğrenci	4
K14	Kadın	54	Ortaokul	Orta	Ev hanımı	54
K15	Kadın	34	Ortaokul	Orta	Serbest meslek	8
K16	Kadın	32	Lisansüstü	Orta	Akademisyen	7
K17	Erkek	62	İlkokul	Orta	Esnaf emeklisi	45
K18	Erkek	49	Lise	Yüksek	Serbest meslek	32
K19	Kadın	48	Lisans	Yüksek	Turist rehberi	15
K20	Kadın	51	Ortaokul	Düşük	Esnaf	51
K21	Erkek	35	Lisans	Orta	Polis memuru	8
K22	Erkek	21	Lise	Düşük	Öğrenci	3

Tablo 1' de çalışmaya katılan bireylerin cinsiyeti, yaşı eğitim durumu, gelir algılamaları, mesleği ve bölgede ikamet ettiği yıl hakkında bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2'ye göre çalışmaya katılan bireylerin % 59,09'unun erkek, % 40,91' inin ise kadın olduğu görülmüştür. Katılımcıların yaş bulgularına göre,% 27,27' sinin 28-37 yaş arasında, % 22,72'sinin 38-47 ve 48-57 yaş arası,%18,19'unun 18-27 yaş arası, % 9,1'inin 58-67 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların mesleklerine ilişkin bulgularda, % 27,27'sinin memur ve esnaf, % 13,63'ünün serbest meslek, % 9,1'inin ev hanımı, özel sektör çalışanı ve öğrenci olduğu, % 4,54'ünün ise emekli olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların gelir durumu algılarında ise, % 45,46 düşük seviye, %40,91 orta seviye, % 13,63 'ünün ise yüksek seviye algıladıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumu bulgularında ise, % 31,81'inin lisans, % 27,27'sinin lise, % 18,19'unun ortaokul, % 13,63 ilkokul, % 9,1'inin ise lisansüstü mezunu olduğu görülmüştür. Bölgede ikamet ettiği yıl bulgularına göre katılımcıların %40,91'inin 1-10 yıl arası, % 13,63'ünün 11-20 yıl arası,21-30 yıl arası ve 41-50 yıl arası, % 9,1'inin 51-60 yıl arası, % 4,54'ünün ise 31-40 yıl arası ve 61-70 yıl arası olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Bilgilerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

		f	%	Toplam			f	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	9	40,91	22	Gelir Durumu	Düşük	10	45,46	22
	Erkek	13	59,09			Orta	9	40,91	
						Yüksek	3	13,63	
Yaş									
		f	%	Toplam			f	%	Toplam
Yaş	18-27 yaş arası	4	18,19	22	Eğitim Durumu	İlkokul	3	13,63	22
	28-37 yaş arası	6	27,27			Ortaokul	4	18,19	
	38-47 yaş arası	5	22,72			Lise	6	27,27	
	48-57 yaş arası	5	22,72			Lisans	7	31,81	
	58-67 yaş arası	2	9,1			Lisansüstü	2	9,1	
Meslek									
		f	%	Toplam			f	%	Toplam
Meslek	Memur	6	27,27	22	İkamet Süresi/yıl	1-10 yıl arası	8	36,37	22
	Esnaf	6	27,27			11-20 yıl arası	4	18,19	
	Emekli	1	4,54			21-30 yıl arası	3	13,63	
	Ev hanımı	2	9,1			31-40 yıl arası	1	4,54	
	Serbest meslek	3	13,63			41-50 yıl arası	3	13,63	
	Özel Sektör	2	9,1			51-60 yıl arası	2	9,1	
	Öğrenci	2	9,1			61-70 yıl arası	1	4,54	

Rekreatif Faaliyetlere Karşı Algılarına Yönelik Bulgular

Tablo 3'te görüldüğü gibi boş zaman aktivitesi olarak katılımcıların en çok % 59,09 oranla TV izleme ve bölgeyi gezme, % 45,45 ile ev ziyareti, %36,36 ile spor yapma olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Boş Zamanları Değerlendirme Biçimleri

Boş Zaman Değerlendirme Aktiviteleri	Katılımcılar	f	%	Toplam
TV izleme	K1, K2, K4, K5,K8, K9, K10, K11,K13,K14,K20,K21,K22	13	59,09	22
Müzik dinleme	K5, K9,K13,K19,K21,K22	6	27,27	22
Ev ziyareti	K2,K7,K8,K9,K12,K13,K14,K15,K17,K20	10	45,45	22
Sinemaya gitme	K3, K4, K9, K16,K19,K21	6	27,27	22
Bölgeyi gezme	K1,K2,K3,K4, K5, K6, K9, K10,K11,K12, ,K13, K15,K19	13	59,09	22
El işi yapma (Örgü, dantel)	K8, K15,K20	3	13,63	22
Kahvehaneye gitme	K17	1	4,54	22
Spor yapma	K1, K6, K7, K10, K11,K12,K16,K21	8	36,36	22
Piknik yapma	K2,K14,K17	3	13,63	22
Kitap okuma	K3, K16,K19,K21	4	18,18	22
Kafe/Avm Gitme	K7, K10,K14,K20,K22	5	22,72	22
Bahçe-bağla ilgilenme	K1, K2,K14,K17,K18	5	22,72	22
Hamama gitme	K2, K17	2	9,09	22
Resim yapma	K4,K21	2	9,09	22
Turizm/Seyahat etme	K5	1	4,54	22
Hayvan besleme	K6	1	4,54	22
Konser/etkinlik katılma	K7	1	4,54	22
El sanatıyla ilgilenme (çömlek, seramik...)	K12,K19	2	9,09	22

Tablo 3. Katılımcıların Kapadokya Bölgesi'ni Ziyaret Eden Turistler Katıldığı Aktivite Hakkında Görüşleri

Bölgede Yapılan Faaliyetler	Katılımcılar	f	%	Toplam
Sıcak Hava Balonu Seyahati	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7,K8,K9,K10,K11,K12,K13,K14,K15,K16,K17,K18,K19,K20,K21,K22	22	100	22
At Binme	K2,K3,K4,K5,K6,K11,K16,K19,K21	9	40,90	22
Bisiklete Binme	K5,K13,K15,K19,K21	5	22,72	22
ATV Turu	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K9,K11,K13,K16,K17,K19,K20,K21 ,K22	15	68,18	22
Günlük Bölge Turu	K1,K2,K4,K5,K6,K7,K8,K9,K10,K11,K12,K13,K14,K15, K18,K19,K20,K21,K22	19	86,36	22
Vadi Yürüyüşü	K3,K4,K6,K7,K8,K19	6	27,27	22
Çömlek Yapımı	K2,K3,K5,K11,K13,K14,K15,K17,K19,K21,K22	11	50	22
Seramik Yapımı	K10	1	4,54	22
Türk Gecesi	K1,K2,K5,K10,K11,K12,K14,K19,K20,K22	10	45,45	22
Türk Hamamı	K2,K10,K13,K17,K19, K22	6	27,27	22
Kaplıca	K11	1	4,54	22
Gondol, Tekne Gezisi	K4, K8, K17	3	13,63	22
Halı, Deri, Seramik Alışverişi	K3,K10,K14,K19,K22	5	22,72	22
Yeme-içme	K3,K15	2	9,09	22
Bar/diskoda Eğlenme	K11	1	4,54	22

Çalışma bulgularına göre katılımcıların %100'ü Kapadokya Bölgesi'ni ziyaret eden turistlerin katıldığı aktiviteler arasında sıcak hava balonu olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında katılımcılar en çok %86,36 günlük bölge turu, %68,18 ATV turu, %45,45 Türk gecesi etkinliğine katıldığını belirtmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Bölgeye Özgü Turizm Faaliyetlerine Katılma Durumları

Katılma Durumları	Katılımcılar	f	%	Toplam
Evet	K2,K3,K4,K5,K6, K9, K11,K12,K16, K17, K19, K21	12	54,54	22
Hayır	K1,K7,K8,K10,K13,K14, K15, K18, K20, K22	10	45,46	22

Tablo 4 'teki çalışma bulgularına göre katılımcıların 54,54'ü bölgede yapılan turizm faaliyetlerine katılma fırsatı bulabildiğini, %45,46'sı ise turizm faaliyetlerine katılma fırsatı bulamadığını belirtmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Bölgede Yapılan Turizm Faaliyetlerine Katılımı

Bölgede Yapılan Faaliyetler	Katılımcılar	f	%	Toplam
Sıcak Hava Balonu Seyahati	K2, K4, K5,K6,K16, K19, K21	7	58,33	12
At Binme	K5,K11, K19,	3	25	12
Bisiklete Binme	K3	1	8,33	12
ATV Turu	K2, K5,K6,K16, K19,K21	6	50	12
Bölge Turu	K5,K9	2	16,66	12
Vadi Yürüyüşü	K2, K4, K5,K6,K9,K11, K19,K21	8	66,66	12
Çömlek Yapımı	K2, K5, K6,K11, K17, K19	6	50	12
Türk Gecesi	K5,K19,K21	3	25	12
Türk Hamamı	K2, K17,K19,	3	25	12
Bar/diskoda eğlenme	K19	1	8,33	12
Festival	K3,K12	2	16,66	12
Sergi	K12	1	8,33	12

Tablo 5'te görüldüğü gibi, en çok katılımcıların %66,66'sı vadi yürüyüşü, %58,33'ü sıcak hava balonu seyahati, % 50'si ATV turu ve çömlek yapımı, %25'i ata binme, Türk gecesi ve Türk hamamı faaliyetlerine katıldığı belirlenmiştir.

Tablo 6'da turistlerin bölgeye gelmesinin yerel halk için olumlu sonuç bulguları yer almaktadır. Tabloya göre en çok katılımcıların % 81,81'i 'gelir etkisi',% 50'si''istihdam etkisi'',% 45,45'i bölgeyi tanıtmak''%36,36'sı ''farklı kültürleri tanıma'' şekilde olumlu etkisi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 6. Katılımcılar Açısından Turistlerin Bölgeye Gelmesinin Yerel Halk İçin Olumlu Sonuçları

Olumlu Sonuçlar	Katılımcılar	f	%	Toplam
Gelir etkisi	K1, K2, K5,K7, K8, K9, K10, K11, K12,K13,K14,K15,K16,K17,K18,K19,K20,K21	18	81,81	22
İstihdam etkisi	K1, K5, K6, K7, K13, K14, K16,K17, K19,K20,K22,	11	50	22
Ek gelir sağlama	K6, K19	2	9,09	22
Bölgeyi tanıma	K2,K4, K8, K10, K11, K13,K14, K15,K19,21	10	45,45	22
Örf ve adetleri tanıma	K18,K19	2	9,09	22
Dil öğrenme	K19,K22	2	9,09	22
Farklı kültürleri tanıma	K3, K4, K6, K9, K10, K11, K12, ,K22	8	36,36	22
Sosyal ilişkiler kurma	K9, K11, K22	3	13,63	22
Şehire canlılık katması	K1, K2,	2	9,09	22
Bölgeyi kalkındırma	K3, K4,K17	3	13,63	22
Konser, festival, etkinlik düzenlenme	K3	1	4,54	22
İş/staj olanaklarının artması	K13	1	4,54	22
Bölgeye yatırımın artması	K17	1	4,54	22
Bölgede özgüveni, gurur artırması	K13, K6, K19	3	13,63	22

Tablo 7. Katılımcıların Turistlerin Bölgeye Gelmesinin Yerel Halk İçin Olumsuz Sonuçları Olma Durumu

Olumsuz sonuç	Katılımcılar	F	%	Toplam
Var	K2,K4, K13, K14, K16, K17, K19, K21	8	36,37	22
Yok	K1, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K15, K20,K22	14	63,63	22

Çalışma bulgularında katılımcıların % 63,67'sinin bölgeye gelen turistten olumsuz bir algı oluşturmaması, % 36,37'sinin turistten olumsuz bir algı oluştuğu görülmüştür.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların % 100'ü turistlerin bölgeye gelmenin olumsuz sonucu olarak "fiyat pahalılığı yaratması" olarak belirtmiştir. Katılımcıların % 37,5'i "kültürel kimlik, gelenekler ve bölgesel karakterlerde yozlaşma" ve "sosyal eşitsizlik oluşturabilme", % 25'i "alkol ve uyuşturucu kullanımını artırması", % 17,5'i "ahlaki değerleri bozması", suç oranlarını artırması" ve doyunluk ve taşıma kapasitesinin aşılması" olarak belirtmiştir.

Tablo 8. Katılımcılar Açısından Turistlerin Bölgeye Gelmesinin Yerel Halk İçin Olumsuz Sonuçları

Olumsuz Sonuçlar	Katılımcılar	f	%	Toplam
Fiyat pahalılığı yaratması	K2, K4, K13,K14, K16,K17,K19, K21	8	100	8
Kültürel kimlik, gelenekler ve bölgesel karakterlerde yozlaşma	K4, K14, K16,K19	3	37,5	8
Ahlaki değerleri bozması	K4	1	17,50	8
Sosyal eşitsizlik oluşturabilmesi	K2, K13, K19	3	37,5	8
Alkol ve uyuşturucu kullanımını artırması	K19, K21	2	25	8
Suç oranlarını artırması (hırsızlık, kaçakçılık, taciz, vandalizm..)	K21	1	17,50	8
Doğunluk ve Taşıma Kapasitesinin Aşılması (Trafik, Kalabalık)	K4	1	17,50	8

Tablo 9. Katılımcılar Açısından Bölgede Turizm Faaliyetlerinin Yapılmasından Rahatsız Olma Durumları

Rahatsızlık Durumu	Katılımcılar	f	%	Toplam
Evet	-	0	0	22
Hayır	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7,K8,K9,K10,K11, K12,K13,K14,K15,K16,K17,K18,K19,K20, K21,K22	22	100	22

Tablo 9'daki çalışma bulgularında katılımcıların %100'ünün bölgede yapılan turizm faaliyetlerinden rahatsız olmadığı görülmüştür.

Tablo 10. Bölgede Yapılan Turistik Faaliyetlerin Eksiklikleri

Eksiklikler	Katılımcılar	f	%	Toplam
Fiyat Pahalılığı	K2,K3,K5,K6,K10,K12,K13 ,K15,K17,K20,K21,K22	12	54,54	22
Balon gazlarının doğal alanlara ve çevreye zararları	K15, K22	2	14,14	22
Faaliyet alanında taşıma kapasitesinin aşılması	K16, K19,	2	14,14	22
Çevreye uyumsuz modern faaliyet yapıların yapılması	K9, K18,K21	3		22
Faaliyet düzenleyenlerin yabancı dil bilme sorunu	K1,K10	2	14,14	22
Trafik sorunu yaratması	K2	1	7,7	22
Faaliyet saatlerinin sınırlı olması	K2, K13	2	14,14	22
Faaliyetlerin yapılması aşamasında doğal alanların korunmaması	K1, K15, K19, K21	4	18,18	22
Tanıtım ve reklamın yetersiz olması	K3,K5,K8,K11,K14,K21,K22	7	31,81	22

Kalite açısından belli standartının olmaması	K3,K12	2	14,14	22
Fiyat tutarsızlığı	K3,K21	2	14,14	22
Yerel halka yönelik faaliyetlerin yapılmaması	K4, K13	2	14,14	22
Bölgenin kültürel özelliklerini tam olarak yansıtamamaları	K4	1	7,7	22
Tabela eksikliği	K7,K11	2	14,14	22
Yerel halkın katılımının engellenmesi	K5, K6,K22	3	13,63	22
Aydınlatmaların olmaması /yetersiz olması	K7, K13,K22	3	13,63	22
Faaliyetlere ulaşımın kötü olması	K6	1	7,7	22
Güvenlik önleminin olmaması	K7	1	7,7	22
Sadece ticari amaçla yapılması	K19	1	7,7	22
Geceleme süresini daha da artıracak aktivitelerin yapılmaması	K16	1	7,7	22
Faaliyetler denetlenmiyor	K10	1	7,7	22
Etkinlik çeşidinin azlığı	K10, K20	2	14,14	22
Faaliyetlerin sınırlı alanda yapılması	K14, K21	2	14,14	22
Faaliyetlerin tek elde olması	K1, K12	2	14,14	22
Çevre kirliliği yaratması	K13	1	7,7	22

Tablo 10 'da görüldüğü gibi katılımcıların belirttiği bölgede yapılan turistik faaliyetlerin en dikkat çeken eksikliklerinin % 54,54 oranla, "fiyat pahalılığı", % 31,81 ile "tanıtım ve reklamın yetersiz olması" ve % 18,18 ile "faaliyetlerin yapılması aşamasında doğal alanların korunmaması" olduğu görülmüştür.

Tablo 11. Katılımcılar Açısından Turizm Faaliyetlerinin Çevreye Zarar Verme Durumu

Zarar Verme Durumu	Katılımcılar	f	%	Toplam
Evet	K1, K2, K3, K4, K6, K8, K9, K11, K13, K15, K16, K17, K18,K19, K20,K21,K22	18	81,81	22
Hayır	K5, K7, K10,K12	4	18,18	22

Tablo 11'deki çalışma bulgularında katılımcıların % 81,81'inin bölgede yapılan turizm faaliyetlerinin çevreye zarar verdiğini düşündüğü, % 18,18'inin çevreye zarar vermediğini düşündüğü görülmüştür.

Tablo 12 'de görüldüğü gibi bölgede yapılan turizm faaliyetlerinin çevreye verdiğini belirten 18 katılımcının % 44,44'ünün "vadi ve yollarının bozulması", %38,88'inin "balon gazlarının doğal alanlara zarar vermesi" ve %27,77'sinin "farklı inşaatlar yüzünden doğallığın kaybolması", % 22,22'sinin "tarım alanlarına zarar verilmesi", %16,66' sının "fotoğraf çekimlerinden oluşturduğu duvar resimleri, ikonlar ve frekslerin yıpranması, "çevre kirliliği", "araç trafik sorunu" ve "tarihi ve doğal alanlara yazı yazılması/resim çizilmesi", %11,11'inin "taşıma kapasitesinin aşılması" ve % 5,55'inin "kötü koku oluşturmaları" verilen zararlar arasında belirtilmiştir.

Tablo 12. Katılımcılar Açısından Bölgede Yapılan Turizm Faaliyetlerinin Çevreye Verdiği Zararlar

Zararlar	Katılımcılar	f	%	Toplam
Vadi ve yollarının bozulması	K1, K2, K13, K14, K15, K16, K19, K21	8	44,44	18
Yapılan farklı inşaatlar yüzünden doğallığın kaybolması	K3, K6, K9, K19, K20	5	27,77	18
Balon gazlarının doğal alanlara zarar vermesi	K1, K2, K11, K14, K15, K17, K19,	7	38,88	18
Fotoğraf çekimlerinden oluşturduğu duvar resimleri, ikonlar ve frekslerin yıpranması	K4, K13, K18,	3	16,66	18
Tarım alanlarına zarar verilmesi	K1, K11, K14, K20	4	22,22	18
Çevre kirliliği	K2, K8, K13,	3	16,66	18
Araç trafiği sorunu	K1, K2, K21	3	16,66	18
Tarihi ve doğal yerlere yazı yazılması/ resim çizilmesi	K11, K16, K22	3	16,66	18
Kötü koku oluşturması	K13	1	5,55	18
Taşıma kapasitesinin aşılması,	K17, K22	2	11,11	18

Tablo 13. Katılımcılar Açısından Bölgeye Gelen Turistlerin Çevreye Karşı Duyarlılık Algı Durumu

Duyarlılık Durumu	Katılımcılar	F	%	Toplam
Evet	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K21, K22	21	95,45	22
Hayır	K20	1	4,55	22

Tablo 13 'deki çalışma bulgularında katılımcıların % 95,45'inin bölgeye gelen turistlerin çevreye karşı duyarlı olduğunu belirttiği, % 4,55'inin ise çevreye karşı duyarlı olmadığını belirttiği görülmüştür.

Tablo 14. Katılımcılar Açısından Bölgeye Gelen Turistlerin Çevreye Karşı Duyarlılıkları

Zararlar	Katılımcılar	f	%	Toplam
Kurallara dikkat etmeleri	K1, K4, K5, K16, K19	5	23,80	21
Çevre temizliğine dikkat etmeleri	K2, K6, K7, K10, K13, K15, K18, K21, K22	9	42,85	21
Tarihi ve doğal yapılara özenli yaklaşımları	K2, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K11, K12, K14, K17, K21	12	57,14	21

Tablo 14 'e göre turistlerin çevreye karşı duyarlı olduğunu belirten katılımcıların % 57,14'ünün "tarihi ve doğal yapılara özenli yaklaşımları", % 42,85'inin "çevre temizliğine dikkat etmeleri", % 23,80'inin "kurallara dikkat etmeleri" duyarlılık olarak belirtilmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların Turizm Kaynaklarının Ve Çevrenin Korunması Hakkında Devlet Ve Yerel Yönetimlerin Önlem Alma Durumu

Önlem Durumu	Alma	Katılımcılar	f	%	Toplam
Evet		K1,K2,K4,K5,K6,K7,K8, K13	8	36,36	22
Hayır		K3, K9, K10, K11, K12, K14, K15, K16, K18, K19, K20,K21,K22	13	63,64	22

Tablo 15 'deki çalışma bulgularında katılımcıların % 36,36'sının turizm kaynakları ve çevrenin korunması hakkında devlet ve yerel yönetimlerin yeterli önlem aldığını, % 63,64' ünün yeterli önlem almadığını belirttiği gözlenmiştir.

Tablo 16. Katılımcılar Açısından Turizm Kaynakları ve Çevrenin Korunması Hakkında Devlet ve Yerel Yönetimlerin Aldığı Önlemler

Önlemler	Katılımcılar	f	%	Toplam
Bölgenin sit alanı yapılması	K1, K8	2	25	8
Yasalar ile çevrenin korunması	K2	1	17,5	8
Kurallar ile faaliyetlere sınırlama getirilmesi	K13	1	17,5	8
Yöneticilerin sık sık bölgeye gelip denetleme yapması	K2, K5,K13	3	37,5	8
Halkın bilinçlenmesi için sempozyum düzenlenmesi	K6	1	17,5	8
Çarpık yapılaşma için yasaların çıkarılması	K4	1	17,5	8
Faaliyet alanlarının düzenli denetlenmesi	K4	1	17,5	8
Düzenli temizlik yapılması	K6	1	17,5	8
Sit alanlarına uyarı tabelaları koyulması	K7	1	17,5	8
Çadır ve camping için özel alan belirlenmesi	K4	1	17,5	8

Tablo 16 'ya göre turistlerin çevreye karşı duyarlı olduğunu belirten katılımcıların % 37,5 'inin " yöneticilerin sık sık bölgeye gelip denetleme yapması", % 25'inin "bölgenin sit alanı yapılması", % 17,5'inin "yasalar ile çevrenin korunması", "kurallar ile faaliyetlere sınırlama getirilmesi", "halkın bilinçlenmesi için sempozyum düzenlenmesi", "çarpık yapılaşma için yasaların çıkarılması", " faaliyet alanlarının düzenli denetlenmesi", "düzenli temizlik yapılması", "sit alanlarına uyarı tabelaları koyulması" ve "çadır ve camping için özel alan belirlenmesi" alınan önlemler olarak belirtilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Turizm ve rekreasyon faaliyetleri destinasyonlar için büyük önem taşımaktadır. Bu faaliyetlerin olumlu ve olumsuz sonuçları da bölge halkını doğrudan etkilemektedir. Bölge halkının turizm faaliyetlerine karşı algılarını araştırmak, gereksinimlerini karşılamak ve memnuniyet derecelerini yükseltmek hem bölge hem de turistler açısından gereklidir.

Çalışmadan Kapadokya Bölgesi'ni ziyaret eden turistlerin katıldığı aktiviteler arasında çalışmaya katılan yerel halkın hepsinin sıcak hava balonu seyahati yaptığını belirttiği sonucuna varılmıştır. Bunun yanında yerel halk turistlerin en çok günlük bölge turu, ATV turu ve Türk gecesi etkinliğine katıldığını belirtmiştir. Bu sonuca dayanarak bölgeye gelen turistlerin bölgenin rekreatif turistik ürünlerine ilgi gösterdiğini söyleyebiliriz. Diğer bir sonuç olarak katılımcıların % 54,54'ünün bölgede yapılan turizm faaliyetlerine katılma fırsatı bulabildiği belirlenmiştir. Bölgede yapılan faaliyetler arasında yerel halkın en çok vadi yürüyüşü, sıcak hava balonu seyahati, ATV turu ve çömlek yapımı faaliyetlerine katıldığı yaptığı belirlenmiştir. Bu sonuç itibarıyla bölgeye özgü faaliyetlerin bölge halkı tarafından yapıldığı sonucunu çıkmaktadır ve halkın bölgede yapılan faaliyetlere ilgi gösterdiği görülmektedir.

Yerel halk açısından bölgede yapılan turizm ve rekreatif faaliyetlerin eksiklikleri arasında en çok fiyatların pahalı olması, yapılan tanıtım ve reklamın yetersiz olması ve faaliyetlerin yapılması aşamasında doğal alanların korunmaması olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar açısından turistlerin bölgeye gelmesinin yerel halk için olumlu sonuçları içinde en çok gelire etkisi, istihdam etkisi ve bölgeyi tanıtıma etkisi olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca dayanarak turizm ve rekreatif faaliyetlerin yerel halkın ekonomisi açısından büyük bir önemi bulunmaktadır. Katılımcılar açısından turistlerin bölgeye gelmesinin yerel halk için olumsuz sonuçları içinde ise, en çok "fiyat pahalılığı yaratması", kültürel kimlik, gelenekler ve bölgesel karakterlerde yozlaşma" ve sosyal eşitsizlik oluşturabilmesi" açısından olumsuz sonuçları olduğu göze çarpmaktadır. Bu sonuca dayanarak turistik bölgelerde fiyatların pahalılığı bölgedeki yerel halkın ekonomik anlamda sıkıntıya girmesine ve alım gücünü düşürmesine sebep olmaktadır. Bunun yanında farklı kültür yapısına sahip olan turist ve yerel halkın bir araya gelmesiyle bölgenin gelenek ve göreneklerinin bozulduğu, yerel halkın kültürel özelliklerinde ve yaşam biçimlerinde değişme yaşadığı belirtilebilir. Ayrıca turizm bölgelerinde yerel halkın turistlere gösterilen ilginin yerel halka gösterilmediği hatta yerel halkın turizm ve rekreatif faaliyetlerine katılımının kısıtlandığı söylenebilir (Birinci vd., 2017).

Çalışmanın bir diğer sonucunda ise yerel halkın büyük bir bölümünün turizm ve rekreatif faaliyetlerin çevreye zarar verdiğini belirtmiştir. Yerel halk açısından bölgede yapılan turizm faaliyetlerinin çevreye verdiği zararlar arasında en çok "vadi ve yollarının bozulması", "balondan çıkan gazların doğal alanlara zarar vermesi, 'farklı inşaatlar yapılmasından kaynaklı doğallığın kaybolması" şeklinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç doğrultusunda turizm faaliyetlerinin yerel halkın kullandığı yollara zarar verdiği, bölge halkının turistlerin destinasyondaki doğal alanların doğallığını kaybetmesinden dolayı rahatsız olduğu söylenebilir.

Çalışma sonucuna göre katılımcıların hiçbirinin bölgede turizm faaliyetlerinin yapılmasından rahatsız olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuca dayanarak halkın bölgede turizm faaliyetlerinin yapılmasından memnuniyet duyduğunu söyleyebiliriz. Çalışmanın bir diğer sonucunun yerel halkın çoğunluğunun bölgeye gelen turistlerin çevreye karşı duyarlı olduğunu belirttiği, duyarlılık olarak da turistlerin "tarihi ve doğal yapılara özenli yaklaşımları", "çevre temizliğine dikkat etmeleri" ve "kurallara dikkat etmeleri" olduğu belirtilmiştir. Bundan dolayı turistlerin bölgenin doğal ve tarihi yapısına karşı duyarlı davranışlar sergilediği söylenebilir. Çalışmanın

sonucu olarak yerel halkın büyük bir bölümünün turizm kaynakları ve çevrenin korunması hakkında devlet ve yerel yönetimlerin önlem almadığını belirttiği görülmüştür. Alınan önlemler arasında en çok “yöneticilerin sık sık bölgeye gelip denetleme yapması”, “bölgenin sit alanı yapılması” olduğu belirlenmiştir. Fakat bu önlemlerin yerel halk açısından yeterli bulunmadığı sonucu çıkmaktadır.

Turizm ve rekreatif faaliyetlerin yerel halk açısından olumlu etkilerinin olması yanında olumsuz etkilerinin de olduğu görülmüştür. Araştırma kapsamında yerel halk ile yapılan mülakat sonucunda genel olarak Kapadokya Bölgesi’nde yaşayan yerel halkın genel olarak turizm ve rekreatif faaliyetler hakkında algılarının olumlu olduğu belirlenmiştir. Turizm bölgelerinde yapılan rekreatif faaliyetler için bölge halkının algısı hakkında yapılan bu çalışmanın hem literatüre katkı sağlayacağı düşünülmekte hem de faaliyetlerin bölge için önemine dikkat çekeceği düşünülmektedir. Yerel halkın katılımı ve desteği olmadan turizm ve rekreasyon planlamasının başarısız olabileceği düşüncesiyle, yerel yönetimler tarafından bölge halkı ve turistlerin beraber katılabileceği turizm ve rekreatif faaliyetlerinin planlanması ve projeler hazırlanmasının paydaş olarak yerel halkın da faaliyetlere karşı bilgili ve bilinçlenmesine faydası olacağı düşünülmektedir. Bu çalışma Nevşehir ili içerisinde ikamet eden kişilere uygulanmış olup, çalışma sonrası ortaya çıkan sonuçların sonraki çalışmalarla sınanması ya da benzer bir çalışmanın farklı bir turizm bölgesinde yapılması uygun olabilecektir.

KAYNAKLAR

- Akova, O. (2006). Yerel Halkın Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma. *Akademik İncelemeler Dergisi (AID)*, 1(2): 77-109.
- Alaeddinoğlu, F. (2007). Van Halkının Turisti ve Turizmi Algılama Şekli. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 5(1):1-16.
- Alaeddinoğlu, F. (2008). Sivas Kentinde Halkın Turiste ve Turizme Bakışı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2): 1-23.
- Avcıokurt, C. (2015). *Turizmin Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ayaz, N., Artuğer, S. ve Türkmen, F. (2009). Tarihi Zela (Zile) İlçesindeki Yerel Halkın Turizme Bakış Açılarını Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması, *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2: 103-124.
- Bayat, G. (2010). Turizmin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Iğdır Halkı Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Bestard, A. B., and Nadal, J. R. (2007). Modelling Environmental Attitudes Toward Tourism. *Tourism Management*, 28(3): 688-695.
- Biçici, F. (2014). Datça Yerel Halkının Sürdürülebilir Turizm Gelişimine ve Turizm İşletmelerine Yönelik Tutumları. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 10(1): 19-35.
- Birinci, M. C., Çamlıca, K., ve Katlav, E. Ö. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Amaçlı Spor Aktivitelerine Katılmalarını Engellenen Kısıtlayıcı Faktörler Üzerine Bir Araştırma. *TURAN: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 9(36): 777-780.
- Birinci, M. C. ve Güçer E. (2019). Boş Zaman Motivasyonu ve Davranışsal Niyet İlişkisinde Boş Zaman Tatminin Aracılık Etkisi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1): 1626-1639.

- Çalışkan, U. ve Tütüncü, Ö. (2008). Turizmin Yerel Halk Üzerindeki Etkileri ve Kuşadası İlçesi Uygulaması. IV. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi: 127-148.
- Çelikkanat, N. (2015). Yerel Halkın Turizme Bakış Açısı: Bodrum İlçesi Örneği, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, T. (2009). Beypazarı'nda Turist-Yerli Halk Etkileşimin ve Turizmin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkileri, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 9(1): 15-32.
- Çımat, A. ve Bahar, O. (2003). Turizm Sektörünün Türkiye Ekonomisi İçindeki Yeri ve Önemi Üzerine Bir Değerlendirme. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, 6: 1-18.
- Dal N., ve Baysan S. (2007). Kuşadası'nda Kıyı Kullanımı ve Turizmin Mekânsal Etkileri Konusunda Yerel Halkın Tutumları. *Ege Coğrafya Dergisi*, 16: 69-85.
- Diedrich, A. and García-Buades, E. (2009). Local Perceptions of Tourism as Indicators of Destination Decline. *Tourism Management*, 30(4): 512-521.
- Doğan, H., ve Üngüren, E. (2012). Yerel Halkın Isparta Turizmine Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1): 103-122.
- Eshliki, S. A., and Kaboudi, M. (2012). Community Perception of Tourism Impacts and Their Participation in Tourism Planning: A Case Study of Ramsar, Iran. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 36: 333-341.
- Eren, R. ve Aypek, N. (2012). Kırsal Turizm Bölgesinde Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Karşı Tutumları: Cumalıkızık Köyü Örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2(2): 43-47.
- Gabriel B., J., Osti, L., and Faccioli, M. (2011). Residents Perception and Attitudes Towards Tourism Impacts. *Benchmarking: An International Journal*, 18(3): 359-385.
- Getz G. (2008). Event Tourism: Definition, Evolution, And Research, *Tourism Management*, 29 (3); 403-428.
- Gülüm, K. ve Boz, M. (2014). Çanakkale'de Turizmin Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Eğitimsel Etkileri Üzerine Yerel Halkın Görüşleri, *Route Educational And Social Science Journal*, 1(2): 1-10.
- Göktaş, L. S. (2016). Turizmin Kültürel Ve Ahlaki Etkisi: Şanlıurfa İlinde Uygulamalı Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 12: 104-117.
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). Foça' da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2): 398-417.
- Hançer, Ş. ve Mancı, A. R. (2017). Yerel halkın turizme bakış açısının belirlenmesi üzerine bir araştırma: Diyarbakır örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(4), 70-91.
- İçöz, O. ve Kozak, N. (2002). *Turizm Ekonomisi*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Inskeep, E. (1991). *Tourism Planning: An Integrated and Sustainable Development Approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Karagöz D. (2006). Etkinlik Turizmi ve Etkinlik Turizmi Bağlamında Yabancı Ziyaretçi Harcamalarının Ekonomiye Etkisi: Formula 1 2005 Türkiye Grand Prix Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Karaküçük, S. ve Akgül, B.M. (2016). *Ekorekreasyon Rekreasyon ve Çevre*, Ankara: Gazi Kitabevi.

- Kervankıran, İ. (2014). Beypazarı/Ankara Örneğinde Turizmin Ekonomik, Toplumsal ve Çevresel Etkilerine Yerel Halkın Yaklaşımı. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 133-153.
- Keşkin, E. ve Çontu, M. (2011). Mustafapaşa (Sinassos) Kasabasında Yaşayan Halkın Turizmde Bakış Açısını Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması. *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(2): 37-55.
- Ko, D.W. and Stewart, W. P. (2002). A Structural Equation Model of Residents Attitudes for Tourism Development. *Tourism Management*, 23: 521-530.
- Latkova, P. and Vogt, C. A. (2012). Residents Attitudes Toward Existing and Future Tourism Development in Rural Communities, *Journal of Travel Research*, 51(1): 50-67.
- Mesci, M. ve Dönmez, G. (2016). Turizmin Bölgesel Kalkınma ve Yerel Halk Üzerindeki Etkisi: Mudurnu Örneği. *AİBÜ SBE Dergisi*, 16(2), 21-50.
- Nunkoo, R., Smith, S. L. J. and Ramkissoon, H. (2013). Residents' Attitudes to Tourism: A Longitudinal Study of 140 Articles From 1984 to 2010. *Journal of Sustainable Tourism*, 21(1): 5-25.
- Oğuz, D. (1991). Sinop Sahil Şeridinin Turizm-Rekreasyon Olanaklarının Saptanması Turistik ve Rekreatif Gelişmelerin Çevre İle Etkileşiminin İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Oğuzbalaban, G. (2017). Türkiye'de Yerel Halkın Turizme ve Turizmin Etkilerine Yönelik Algı ve Tutumlarına İlişkin Yazın Taraması, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*,10(51).
- Örücü, Ö.K. (2002). Eğirdir Yöresindeki Mevcut Peyzaj Değerlerinin Turizm Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye.
- Özdemir, M. A. ve Kervankıran, İ. (2011). Turizm ve Turizmin Etkileri Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Afyonkarahisar Örneği, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 24: 1-25.
- Özdemir, G. (2014). *Destinasyon Yönetimi ve Pazarlanması*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Panizzon, D. and Boulton, A. (2000), Biodiversity in Australia: What, Where And For How Long?, *Australian Science Teachers Journal*, 46(4): 17-26.
- Sarı, Y. (2001). Amasra İlçesinin Doğal ve Kültürel Peyzaj Değerlerinin Sürdürülebilir Turizm Bağlamında İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 169.
- Şahbaz, R. P. (2015). Turizmin Ekonomik, Sosyal (Toplumsal) ve Fiziksel Çevre Etkileri, Zeynep Aslan (Ed.), *Genel Turizm İçinde* (S. 229-260). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Toprak, L. (2015). Mardin' de Halkın Turizm Algısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54), 201-218.
- Uslu, A. ve Kiper, T. (2006). Turizmin Kültürel Miras Üzerine Etkileri: Beypazarı Ankara Örneğinde Yerel Halkın Farkındalığı, *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 3(3): 305-314.
- Vatan, A. ve Zengin, B. (2015). Söğüt İlçesi'nde Kültürel Miras ve Yerel Halkın Turizmde Bakış Açısı, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10: 634-650.
- Yayla, Ö. ve Yaylı, A. (2019). Turistik Destinasyonlarda Rekreatif Etkinliklerin Hizmet Kalitesi Ölçümü: Kavramsal Bir İnceleme. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (1), 676-687.

Yılmaz, İ. (2017). İl Türkiye’de Turizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri (İçerik Analizine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım). Ankara: Detay Yayıncılık.

Yoon, Y., Gursoy, D., and Chen, J. S. (2001). Validating A Tourism Development Theory with Structural Equation Modeling. *Tourism Management*, 22(4), 363–372.